

22. Onko mitään tehtävissä?

Kaikki viisaus lähtee tosiasioden tunnustamisesta

Me kuvittelemme, että elämme normaaleissa oloissa ja etumme ja oikeutemme ovat turvattuja. Illuusioissamme olemme sosiaalisesti ja moraalisesti mallikansaa.

Presidentti Paasikivi on todennut, että ”Kaikki viisaus lähtee tosiasioden tunnustamisesta”. Emme kuitenkaan halua tunnustaa, että

- Rahat eivät tule momentilta, jonkun on ne ensin ansaittava;
- Julkisen sektorin päätöksenteko on hidasta ja heikkolaatuista;
- Julkisen vallan käyttöön ei liity tosiasiallista vastuuta;
- Julkisen talouden syöksykierre uhkaa hyvinvointimme perustaa;
- Oikeusjärjestelmämme vääristymät ovat osasyynä kansantaloudellisiin ongelmiimme;
- Helsingin mediaeliitti on poliittinen toimija, joka omista lähtökohdistaan suodattaa, manipuloi ja sensuroi informaatiota omien uskomustensa ja valtapyrkimystensä pohjalta.

Ongelmien juurisyy on siis valta ja erityisesti sektoribyrokraattisen vallan räjähdysmäinen kasvu. Mutta kun emme tätä ymmärrä kollektiivisesti tunnustaa, tilanteen korjaaminen näyttää tällä hetkellä mahdottomalta.

Vasta kriisi on mahdollisuus. Tällainen kriisi voi syntyä esimerkiksi lainahanojen ehtyessä tai eläkejärjestelmän kaatuessa. Historia tuntee lukuisia tällaisia kriisejä alkaen Rooman valtakunnan tuhoprosessista. Nyt Ranska on kriisin partaalla ja koko Etelä-Eurooppa voi seurata perässä.

Ehkä kriisi herättää myös Suomen ennen kuin olemme itse samassa tilanteessa. Seuraavassa on ehdotettu toimenpiteitä, joilla Suomi voitaisiin palauttaa kestävämmän kehityksen uralle.

Euroopan unioni

Suomi liittyi Euroopan unioniin vuonna 1.1.1995 laajan kansalaiskeskustelun ja neuvoa antavan kansanäänestyksen jälkeen. Hankkeen kannattajat korostivat muun muassa integroitumista länteen ja sen mukanaan tuomia kaupallisia mahdollisuuksia. Hankkeen vastustajat näkivät EUssa muun muassa säädöksiä suoltavan automaatin talouden ja oikeusvarmuuden uhkana.

Tällä hetkellä näyttää siltä, että molemmat osapuolet olivat oikeassa. Suomi on tosiaan integroitunut poliittisesti, kaupallisesti ja sotilaallisesti länteen. Tämä on avannut uusia kaupallisia mahdollisuuksia ja sulkenut toisia.

Toisaalta EU on osoittautunut säädösaunomaatiksi. Eri sektoreita edustavat byrokraatit ja poliitikot ovat kilvan puskenneet omia fantastisia ajatuksiaan EU-lainsäädäntöön rakentaessaan täydellistä byrokraattista systeemiä kaukana elämän realiteeteista.

Nyt euroalueen kasvu on pysähtynyt ja se velkaantuu. EU puuttuu hallintoalamaistensa asioihin ja oikeuksiin yhä yksityiskohtaisemmin ja raskaammalla kädellä. Säädökset ja erityisesti niiden tulkinnat ovat osin järjettömiä, mutta niiden muuttaminen vaikuttaa lähes mahdottomalta.

Läheisyysperiaate on sivuutettu byrokraattista valtaa rakennettaessa.

Suomi on asemoinut itsensä EUn mallimaaksi. Sillä on hintansa. Euroopan urbaanit poliittiset ja byrokraattiset eliitit hurskastelevat mielellään Suomen kustannuksella esimerkkinä vaikkapa luonnon ennallistamishankkeet.

Suomalaiset poliitikot ja byrokraatit ovat myös itse ujuttaneet EU:n kautta omia valtarakenteitaan Suomen lainsäädäntöön esimerkkinä vaikkapa liito-orava. Moskova kortti on muuttunut Bryssel kortiksi.

Suomi käytti vähäistä poliittista pääomaansa Euroopan Unionin puheenjohtajamaana tuomalla niin sanotun oikeusvaltioperiaatteen EU:n vallankäytön ytimeen. Tämä periaate tarkoittaa vallassa olevien oikeutta toisin ajattelevien kurittamiseen. Jos Suomessa nousee vastustamaan EU:n vallankäyttöä, politiikka voi osua kipeästi omaan kansaan.

Kansalaisten kannalta olisi ollut parempi, jos Suomi olisi käyttänyt poliittisen pääomansa omien intressiensä hoitamiseen ja keskittynyt oman oikeusjärjestelmänsä ongelmiin.

Kun nykymuotoinen EU ei keskity ylätasen asioihin, se lahoaa jo ytimestään. Suomi ei voi tälle asialle mitään. Se voisi kyllä lopettaa maailman parantamisen ja keskittyä omiin asioihinsa.

Ainakin seuraavat toimenpiteet ovat mahdollisia EUn suhteen:

- Suomi soveltaa EU lainsäädäntöä omista lähtökohdistaan käyttäen ohjenuoranaan perustamissopimuksen kolmatta artiklaa ja suhteellisuusperiaatetta;
- Suomi päättää itse niistä resursseista, joilla EU lainsäädäntö toimeen pannaan;
- Suomi ei kysy EU tuomioistuimelta mitään. Se käyttää kaikki keinot mukaan lukien oikeustaistelut, vetkuttelut ja näennäisratkaisut, jotta kaikkein typerimmillä direktiiveillä ja asetuksilla ei romutettaisi Suomen taloutta ja kansalaisten vapautta hoitaa omia asioitaan.

Pitkällä tähtäimellä voitaisiin tavoitella koko EU-byrokratian purkamista ja lainsäädännön kumoamista. Tilaisuus aukeaa, kun ensimmäiset Euroopan maat sortuvat kaaokseen. Euroopan yhteiset asiat voitaisiin hoitaa hallitusten välisin määräaikaissopimuksin sihteeristön avulla.

Suomen julkishallinto

Julkisyhteisöjen menojen suhde bruttokansantuotteeseen on noussut 70-luvun 40 prosentista lähes 60 prosenttiin. Kun näitä rahoja koskeva päätöksenteko on raskasta ja heikkolaatuista, kehitys alkaa käydä kestävämmäksi.

Systeemi yrittää korjata virheitään kasaamalla lisää sääntelyä vanhan päälle. Olo on kuin vanhalla ihmisellä, jonka koti on täyttynyt vanhalla roinalla niin, ettei siellä mahdu kääntymään.

Ei se mitään työtä ole, että kantaa lisää roinaa taloon. Se vasta työtä on, että luopuu tarpeettomasta ja vähemmän tarpeellisesta roinasta siinä mitassa, että elo käy taas siedettäväksi.

Koko historiansa ajan Suomen eduskunta on säätänyt lakeja ja päättänyt verorahojen käytöstä. Kukin hallitus vuorollaan on edistänyt omia tavoitteitaan. Ministerit ovat edistäneet paitsi oman puolueensa tavoitteita, myös oman hallintoalansa intressejä.

Johtaminen on luopumista jostain jonkun muun hyväksi. Eduskunnan on aika ryhtyä oikeisiin töihin ja luopua tarpeettomasta julkisesta vallasta ja rahanreistä. Tämä voi tapahtua asioiden priorisoinnilla ja keskittymällä olennaiseen.

Kaikki ne säädökset ja tulkinnat, jotka ovat aikanaan yhteiskunnallisessa kaaosprosessissa läpäisseet seulan, eivät ole tarpeellisia. Säädöskokoelmaa voitaisiin aluksi karsia kirveellä puoleen. Moni asia toimii aivan hyvin ilman sääntelyä ja byrokratiaa. Joka soppa ei kaipaa ylimääräistä hämmentäjää.

Esimerkiksi monimutkaiset systeemit kuten sosiaaliturva voitaisiin korvata yhdellä systeemillä, jonka nimi olisi perusturva ja joka olisi kaikille sama. On parempi, että meillä on jonkinlainen turva, kuin että konkurssin tai hyperinflaation myötä turva menee kokonaan.

Veronmaksajien rahoilla vallasta ja resursseista taistelevia ministeriöitä ja niiden tuki-instituutteja voitaisiin saneerata raskaalla kädellä. Paikallistasolla syntyy järkevämpiä ratkaisuja. Ylätasolla tarvitaan vähemmän väkeä, uutta verta ja toisenlaisia ratkaisuja.

Yhteiskunnan tarpeet, prioriteetit ja kantokyky muuttuvat. Tämän tulee heijastua myös julkisen sektorin henkilöstöön. Ei voi olla niin, että ainoastaan seksiskandaalien, poliittisesti epäkorrektien täräytysten ja Finnairin pisteiden kaltaisten pikkuasioiden perusteella viranomainen voidaan irtisanoa.

Koulutusjärjestelmään liittyy suuria mahdollisuuksia. Koulutuspyramidi on yläpäästä liian leveä. Useimmilla ei ole edellytyksiä korkeakoulututkinnon menestykselliseen suorittamiseen. Yhteiskunta ei hyödy ylikoulutuksesta. Ei lastenhoitaja tarvitse korkeakoulututkintoa vaan lämpöä ja oikean asenteen.

Olisi tärkeää, että jokaisen lapsen selkäyttimeen juntattaisiin äidinkieli ja peruslaskuoppi mukaan lukien päässä lasku ja suuruusluokkalaskenta. Hyvän kokonaistuloksen saavuttamiseksi tarvitaan tasoryhmiä.

Ihmisen työn arvo ja viisaus eivät ole koulutuksesta kiinni. Terve maalaisjärki ja Elon laskuoppi riittävät hämmästyttävän pitkälle. Muistan vieläkin, kuinka Suomen maaseudun puolueen puoluesihteerin Eino Poutiainen selätti kansakoulupohjalta eliittitoimittajat ja hienot tietokoneprognoosit YLEn eduskuntavaalivalvojaisissa vuonna 1970.

Säästöpotentiaalia on erityisesti korkeakoulutuksessa. Tehokas amerikkalaistyylinen 3 + 1 vuoden koulutus ja lyhyet täydennyskoulutusjaksot palvelisivat yhteiskuntaa paremmin. Lukukausimaksut täydennettynä stipendijärjestelmällä toisivat vastuullisuutta ammatinvalintaan ja tehoa opiskeluun.

Jos yliopistojen ja korkeakoulujen julkinen tuki puristetaan puoleen, saadaan resursseja ihmisten uudelleen koulutukseen.

Tutkijoita on tässä yhteiskunnassa liikaa. Julkisen tutkimuksen taso on kirjava ja tuotos usein poliittispainotteinen. Yhteiskunnallinen hyöty jää vaatimattomaksi panostukseen verrattuna.

Myös professorien yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta voitaisiin luopua. Professori käyttää ehkä kolmasosan ajastaan byrokratiaan, kolmasosan opetukseen ja kolmasosaan opinnäytetöiden ohjaamiseen. On vaarallinen illuusio, että hyvin kapean alan asiantuntijalla olisi muihin kansalaisiin verrattuna poikkeuksellista annettavaa yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Professorikunta keskittyköön siis olennaiseen, eli korkeimpaan opetukseen.

On selvää, että vallasta ja työpaikoista luopuminen on monille vaikea asia etenkin pääkaupunkiseudulla. Siksi työpaikkoja on luotava yksityiselle sektorille. Tämä voitaisiin potkaista käyntiin siten, että eduskunta tekisi satoja lupapäätöksiä sellaisten hankkeiden suhteen, jotka nyt jumittavat lupaprosesseissa.

Kun koulutusta tehostetaan, eläkeikää nostetaan ja julkishallinto saneerataan, satoja tuhansia ihmisiä vapautuisi tuottaviin töihin.

Vielä suurempia mahdollisuuksia liittyy luutuneiden valtarakenteiden murskaamiseen oikeushallinnossa, ympäristöhallinnossa, rakennuslalla ja mediassa. Näitä käsitellään tarkemmin seuraavassa.

Oikeusjärjestelmä

Oikeusministeriö on onnistunut fantastisesti byrokraattisten eliittien ja juristiammattikunnan vallan ja etujen edistämisessä. Hintana on ollut kansantalouden sakkaaminen ja tuotannollista työtä tekevän kansanosan oikeusturvan romahdus. Seuraavassa ajatuksia asiantilan korjaamiseksi:

1. Kun asiat menevät päin helvettiä, on hyvä strategia palata takaisin perusasioihin. Oikeushierarkiassamme ylimpänä on EUn perustamissopimuksen kolmas artikla tavoitteineen ja yleiset oikeusperiaatteet. Perustuslakimme on pelkkä paperi, jos kansantalous sortuu. Haetaan siis johtoa näistä, eikä yksittäisten hallintosektorien omaksi edukseen laatimista normitulkinnosta.
2. Oikeusvaltiossa byrokraatti ei päättä, mitä laki tarkoittaa vaan PUOLUEETON tuomioistuin. Koska tämä asia on päässyt oikeusjärjestelmässämme hämärtymään, siitä on säädettävä lailla.
3. Esimerkiksi EUssa ja Saksassa korkeimmat tuomioistuimet on sijoitettu etäälle byrokraattisen vallan keskuksista. Itä-Suomen elinvoima on ehtynyt poliittisista päätöstemme seurauksena. Korkein hallinto-oikeus voitaisiin sijoittaa vaikkapa Lappeenrantaan kauemmas byrokraattisen vallan palatseista ja lähemmäs tavallista kansaa.
4. Urbaanit byrokraattiset eliitit ovat valinneet korkeimmat hallintotuomarit keskuudestaan omaksi turvakeeksi ja oman valtansa jatkeeksi. Tässä asetelmassa ennakkopäätöstuomioistuimet eivät ole puolueettomia eikä päätösten laatu ole riittävän korkea. Ensi vaiheessa tilannetta voidaan parantaa nimittämällä sekä korkeimpaan oikeuteen että korkeimpaan hallinto-oikeuteen yksityiseltä sektorilta täysvaltaiseksi tuomareiksi yksi ekonomi ja yksi insinööri. Ekonomi vastaisi siitä, että taloudelliset asiat on ymmärretty oikein ja että päätös on sopusoinnussa EU:n perustamissopimuksen kolmannen artiklan kanssa. Insinööri vastaisi siitä, että päätöksessä on ylipäättään järkeä ja että suhteellisuusperiaatetta noudatetaan. Vastaisen varalle korkeimpien tuomareiden valintaperusteisiin voitaisiin ensimmäiseksi laittaa vaatimus henkilökohtaisesta tuntumasta rehellisen tuottavan työn tekoon.
5. "Justice delayed is justice denied". Oikeusvaltiossa lupaprosessien pitkittämiseen liittyvä vallankäyttömahdollisuus on eliminointava käsittelemällä kaikki lupaprosessit vuodessa. Korkeintaan kuusi kuukautta lupahakemuksen käsittelyyn, kolme kuukautta mahdollista hallinto-oikeuskäsittelyä ja kolme kuukautta mahdollista KHO käsittelyä varten.
6. Oikeusvaltiossa vallankäyttöön liittyy vastuu. Tarvitaan erikoissyöttäjäorganisaatio ja erikoistuomioistuin niiden vallankäyttäjien varalle, jota nykyinen järjestelmämme suojaa. Näitä ovat viranomaiset, juristit ja mediavallan edustajat. Hallintoalamaisella on harvoin resursseja tai motivaatiota oikeuden hakemiseen näitä vastaan, varsinkin kun ainakin korkeammat tuomarit Suomessa ymmärtävät turhan hyvin, millaisia päätöksiä heiltä edellytetään.

Mistä sitten resurssit erikoissyöttäjävirastoon ja erikoistuomioistuimeen? Seuraavassa ajatuksia:

1. Jokaisessa jutussa kantajan tai valvovan viranomaisen on otettava heti alussa kantaa siihen, kuinka isosta rikoksesta, oikeuden loukkauksesta tai konkreettisesta ongelmasta on kysymys. Yleisen syyttäjän ei kannata ryhtyä pikku asioissa toimiin. Valvovan viranomaisen tai yksityisen kantajan tämä pakottaa itsetutkiskeluun. Vähäpätöisissä riita-asioissa riittää yksi tuomari ja käsittely. Juttumäärä vähenee ja resursseja vapautuu.
2. Tuomioissa on osio, jossa selostetaan laajasti oikeussalin tapahtumia. Tämä osio on rutiininomaisesti manipuloitu tukemaan tuomion perusteluja. Itse asiassa tuomioon tarvittaisiin vain molempien osapuolten kirjelmät ja mahdolliset asiantuntijalausunnat, videotallenne oikeussalin tapahtumista sekä tuomioistuimen päätös perusteluineen. Jokainen voi näistä julkisista asiakirjoista arvioida oikeudenkäynnin puolueettomuutta. Hallintoalamaiselle tallenne suo mahdollisuuden panna oikeudenkäynnissä valehteleva viranomainen lailliseen edesvastuuseen. Tuomioistuimen työmäärä supistuu ja oikeusvarmuus paranee.
3. Viime aikoina olemme saaneet seurata massiivisia oikeudenkäyntejä, jossa syyttäjälaitoksen resurssit vaikuttavat rajattomilta. Esimerkiksi Päivi Räsästä on syytetty uskonnollisten mielipiteittensä vuoksi kiihottamisesta kansanryhmää vastaan. Lukemattomia yrittäjiä ja toiminnan harjoittajia on ryhdytty julkisin varoin sortamaan vetoamalla olemattomaan pohjavesiriskiin. Vastaamon sinänsä törkeässä tietomurtojutussa on joidenkin tietojen mukaan käytetty 19 syyttäjää. Mitä lisäarvoa näiltä on odotettavissa? Syyttäjävirastossa on löysää kapasiteettia.
4. Jos julkishallinnon organisaatiolla on esimerkiksi lupaprosessiin liittyen todellinen vahingonkorvausriski ja viranomaista uhkaa vankeus tai viraltapano julkisen vallan väärinkäytöstä, juttumäärä ja lupaprosessien käsittelybyrokratia supistuu ainakin ympäristösektorilla murto-osaan nykyisestä.

Resurssit löytyvät siis löysästä kapasiteetista, osin tarpeettomiksi jäävistä oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen konttoreista sekä vastuun lisäämisestä julkisen vallan käyttöön.

Itse asiassa käsiteittä oikeusjärjestelmä ja oikeustiede käytetään virheellisesti. Kyse on tuomioistuinjärjestelmästä ja lakitieteestä. ”Oikeustieteellisessä” kirjallisuudessa ei juuri käsitellä kysymystä ”Onko oikein?”. Siellä käsitellään sitä, miten joku on lainsäädäntöä tulkinnut.

Paljon painoa tunnutaan asetettavan sille, mitä joku elämän realiteeteista vieraantunut juristi on ujuttanut julistuksenomaisen perustuslakimme esitöihin. Näkökulma on ollut suppea ja ajat ovat muuttuneet. Eduskunta ei ole esitöitä hyväksynyt. Esitöissä on kyse tarpeettomista kahleista isänmaan kamppaillessa suomalaisten hyvän elämän edellytysten puolesta.

Olisi korkea aika selvittää, mihin kaikkeen oikeusministeriö käyttää veronmaksajan rahoja. Mitkä oikeusjärjestelmäämme luutumat kaipaavat murskaamista? Tämän selvityksen tekemiseen ei tarvita yhtään juristia tai byrokraattia.

Ympäristöhallinto

Ympäristöministeriö instituutiteineen ja liittolaisineen on suurin syyllinen Suomen talouden romahtamiseen. Se on uusi ministeriö, joka on lähtenyt taistelemaan vallasta ja resursseista seurauksista piittaamatta.

Suomessa ei ole erityisen vakavia ympäristöongelmia. Me emme tarvitse erityistä ministeriötä näitä hoitamaan. Asiat hoituvat paremmin osana suurempaa kokonaisuutta.

Jako voisi mennä karkeasti niin, että luontoasiat menisivät maa- ja metsätalousministeriöön, energia-asiat työvoima- ja elinkeinoministeriöön ja rakennusasiat sisäministeriöön. Suomen ympäristökeskus ja luonnonvarakeskus yhdistettäisiin ja siirrettäisiin Jyväskylään. Tuhansia työntekijöitä vapautettaisiin hallinnon kaikilta tasoilta tuottavaan työhön.

YVA prosesseihin liittyy periaatteellinen harha. Kuvitellaan, että hankkeeseen liittyy merkittävä ympäristöongelma. Tätä ongelmaa sitten etsitään viranomaisten ohjauksessa ja hankevastaavan kustannuksella. Massiivinen YVA raportti julkaistaan. Oletetaan, että YVA-prosessissa löytyy niin hyvä suunnitelma, että kaikki ovat tyytyväisiä.

Lähtökohta on illuusio. Yleensä mitään merkittävää ympäristövaikutusta ei ole. Tästä huolimatta ympäristöviranomaiset ja intressitahot löytävät aina normitulkinnosta lähteviä tulkintoja hankkeen vastustamiseen ja kohtuuttomiin vaatimuksiin. Asenteet menevät lukkoon heti kättelyssä.

Toisaalta todellinen asiantuntija pystyy hahmottamaan hankkeeseen liittyvät merkittävät ympäristöongelmat viikossa ja panemaan ne suhteeseen muutamassa viikossa. Muutetaan siis asetelmaa.

Isojen investointihankkeiden kaikki lupaprosessit valituskierroksineen voidaan viedä vuodessa läpi yhden luukun periaatteella seuraavasti:

Hankevastaava tekee hankesuunnitelman ja merkittävien ympäristövaikutusten arvion ilman viranomaisen ohjausta. Sen jälkeen viranomaiset (näiden asiantuntijainstituuteissaan on kuulemma ylivoimaista osaamista) ja muut hankkeen vastustajat pakotetaan ottamaan kantaa. Mitkä heidän mielestään ovat konkreettisia ongelmia ja MITEN SUURISTA KONKREETTISISTA ONGELMISTA ON KYSE. Tämän jälkeen yritetään sovittaa näkemyksiä yhteen ja löytää kompromissi.

Hankevastaava jättää perustellun lupahakemuksen. Valvovat viranomaiset ja hankkeen vastustajat jättävät oman käsityksensä ongelmien suuruusluokista ja vaatimuksistaan. Lupaviranomaiset sitten päättävät suhteellisuusperiaatetta noudattaen, halutaanko maahan työtä ja toimeentuloa vai ovatko ongelmat niin suuria, että hanke haudataan. Koko lupaprosessi on ohi puolella vuodessa.

Päätöksen voi tuki riitauttaa. Hallinto-oikeudelle annetaan 3 kuukautta asian käsittelyyn. Korkein hallinto-oikeus päättää viikossa, ottaako se asian käsittelyyn. Jos se käsittelee, aikaa on kolme kuukautta.

Riitauttaminen vahingoittaa jo tässä vaiheessa kalliiksi käynnyttä hanketta viivästyttämällä sitä. Hävitessään yksityisen tahon tulee korvata hankevastaavan oikeudenkäyntikulut. Julkiahallinnon tulee olla täydessä korvausvastuussa.

Koska maa tarvitsee kipeästi työtä ja toimeentuloa, hallitus voi päättää hankkeesta itse. Tarvitaan vain hankesuunnitelma ja vaikutusten suuruusluokat. Erityisesti tämä tulee ajankohtaiseksi, jos

tuomioistuilaite ei suoriudu tehtävistään aikataulussa tai jos aktivistituomarien päätös on maan kokonaisedun vastainen.

Pienemmät hankkeet voitaisiin viedä läpi nopeammin, usein pelkällä ilmoitusmenettelyllä.

Rakentaminen

Viranomaiset käyttävät rakentamisessa aina vain enemmän valtaa. Tässä on sellainen ongelma, että vallankäyttöön ei liity vastuuta. Ulkopuolinen taho voi aiheuttaa rakennushankkeelle huomattavaa haittaa tai lisäkustannuksia muodollisin perustein.

Esimerkiksi kaava on byrokraattien laatima maankäytön visio, jonka laatimisessa ovat vaikuttaneet myös poliitikot ja aktiiviset kansalaiset järjestöineen. Se on yleensä vanhentunut jo syntyessään.

Me emme tarvitse suunnitelmatalouden kahleita. Siksi kaavojen sitovuutta ja kuntien kaavoitusmonopolia tulee heikentää. Yksinkertaisimmillaan tämä tarkoittaa sitä, että jos joku haluaa estää toisen hankkeen kaavaan vedoten, hankkeen esteenä tulee olla konkreettinen syy, joka on suuri verrattuna hankevastaavan oikeuteen tehdä työtä, työllistää ja hallita omaisuuttaan.

Tässä voidaan tarvita sovittelua, mutta ei koko prosessi saa kuutta kuukautta kauempaa kestää. Kunnat ja maakunnat voivat siis kaavoittaa edelleen vapaasti niin paljon kuin haluavat, mutta kaavoille ei anneta lainvoimaa.

Monilla rakentamisen määräyksillä, normeilla ja ohjeilla on rationaalinen perusta. Valitettavasti on myös niitä, joiden laatimisessa on järki karannut. Normien soveltuvuusalueita ei ole rajattu. Hyöty/kustannusanalyysit on usein unohdettu. Siksi niistä on voitava poiketa perustellusta syystä. Tämä itsestään selvä asia on byrokratian pyörteissä päässyt hämärtymään.

Hankevastaava vastaa hankkeen onnistumisesta. Se valitsee suunnittelijat, pääsuunnittelijan ja vaativissa hankkeissa myös suunnitelmien tarkastajat. Jos rakennustarkastus näihin valintoihin puuttuu, takana täytyy olla merkittävä yhteiskunnallinen intressi. Ympäristöministeriön kilpailunrajoitustoimet on kumottava.

Kaikkein karmeimmillaan viranomaisten vallankäyttö rakentamisessa on erilaisten asioiden suojelussa. Otetaan esimerkiksi rakennussuojelu. Suojelumääräyksen takia esimerkiksi Tapiolan Heikintori saa autioitua ja lahota, kunnes se on niin heikossa kunnossa, että se on pakko purkaa. Byrokraattien valta menee omistajien oikeuden edelle.

Nämä rakennussuojelutoimet voitaisiin aivan hyvin hoitaa määräaikaisten sopimuksin. Yhteiskunta sopii omistajien kanssa rakennukseen liittyvästä rajoituksesta ja kunnossapitovelvoitteesta ja maksaa tästä sopimuksen mukaisen korvauksen.

Julkisen sektorin rooli rakentamisessa on ylipäättään liian suuri. Julkinen rakentaminen on kallista, byrokraattista ja hidasta. Siksi ”Request for proposals” menettelyn soisi yleistyvän rakentamisessa ja muuallakin yhteiskunnassa, esimerkiksi tutkimus- ja selvitystoiminnassa.

Julkisen sektorin hankevastaaja määritteli tarpeen. Erilaiset yhteenliittymät tekisivät kaupallisia ehdotuksia tarpeen toteuttamiseksi. Isoissa hankkeissa ehdotuksista maksettaisiin.

Näin meneteltiin Juutinrauman siltahankkeessa. Täten luotaisiin rakennusalaan kehittäviä ratkaisuja.

Valtamedia

Helsingin mediaeliitti on ollut omista lähtökohdistaan täysillä mukana kansalaisten hyvän elämän murskatalkoissa. Se on kierrättänyt jo vuosikymmeniä ympäristöliikkeen propagandaa. Roiston osa on sen tarjonnassa annettu yrityksille ja elinkeinotoiminnan harjoittajille. Sankarin viittaa puetaan byrokraattien, tutkijoiden ja aktivistien harteille.

Esimerkiksi ajankohtaista metsäkeskustelua dominoi mediassa oman asian markkinointiporukka, jolla ei ole itsellään penniäkään liossa.

Ajatellaan vaikkapa Pekka Perää ja Talvivaaraa. Kuka suomalainen yrittäjä tämän prosessin jälkeen uskaltaa enää ryhtyä vetämään esimerkiksi kaivoshanketta?

Suomi on vielä vapaa maa. Sanoma konserni voi tietysti julkaista artikkeleita omasta näkökulmastaan. YLEn suhteen asia ei ole näin, koska kansa on alistettu maksamaan sen tarjonta.

Medialla on valtaa. Valta tarvitsee vahtikoiran. Kahdella toimenpiteellä päästäisiin jo pitkälle:

1. YLEn uutis- ja ajankohtaisohjelmien budjetista leikattaisiin puolet aidolle mediakritiikkiohjelmalle, joka toimisi kokonaan journalistisen kontrollin ulkopuolella. Siinä käsiteltäisiin päivittäin niitä aiheita ja näkökulmia, joita Helsingin valtamedia ei käsittele. Lisäksi siinä käsiteltäisiin esimerkein valtamedian harjoittamaa poliittista toimintaa suodatuksen, vääristelyn, manipulaation ja valehtelun keinoin.
2. Edellä ehdotettu tuomioistuimien voisi velvoittaa perustellusta pyynnöstä lehteä julkaisemaan vastineen artikkeliin, joka on ollut olennaisesti harhaanjohtava tai valheellinen. Tämä tulisi julkaista samalla paikalla ja saman laajuusena kuin alkuperäinen artikkeli.

Näillä toimenpiteillä median tarjonnan laatu paranisi. Median vahingonkorvausvastuu pienenisi. Julkisen sanan neuvoston kaltaista kuliissiorganisaatiota ei tarvittaisi.

Voittaako pimeys vai nouseeko aurinko?

Suomen tilanne ei ole mitenkään poikkeuksellinen. Useat länsimaat ovat velkaantumiskierteessä.

Menossa on sosiologinen prosessi, jolle on leimaa antavaa asioiden byrokratisoituminen ja politisoituminen. Yhteiskunnallinen päätöksenteko on pirstaloitunut. Erilaisten ammatillisten ryhmien valta on kasvanut.

Käsitykseni mukaan korkeimmat tuomioistuimet ovat politisoituneet, koska niiden toimintaan liittyy valtaa. Itseään liberaaliksi markkinoiva mediakenttä on jatkuvasti vaatimassa lisää byrokraattisia valtarakenteita.

Kun lännessä on keskitytty sääntelyyn ja byrokraattisen vallan kasvattamiseen, idän nousevat taloudet ovat keskittyneet työn tekemiseen. Ne pitävät hyvällä syyllä länsimaita taantuvina yhteiskuntina. Itse asiassa muutamaiset suuret länsimaat ovat jo käyneet romahduksen partaalla.

Sääntelyn purkamisessa on suuria mahdollisuuksia. Monet asiat hoituvat aivan hyvin ilman sääntelyä, byrokratiaa ja massiivisia tukirakenteita.

Tie on kuitenkin kivinen. Erityisesti valtaeliittien on vaikea myöntää erehdyksiään ja käsitellä kognitiivista dissonanssiaan. Vallasta on tuskallista luopua.

Monet virkamiehet menettäisivät työnsä. Erityisen vaikeaa on luopua niistä työpaikoista byrokratiakoneistojen huipulla, jotka on jaettu läänityksinä poliittisin perustein. Nämä työpaikat ovat tärkeä osa puolueiden valtapääomaa.

Saavutettuihin etuihin olisi pakko puuttua. Veronmaksajan rahojen jakaminen kaiken maailman tarkoituksiin supistuisi.

Vastapainoksi yritysten ja elinkeinonharjoittajien toimintaedellytykset paranisivat ratkaisevasti sääntelyn purkamisen ja viranomaisten vastuun lisääntymisen myötä. Syntyisi uutta taloudellista aktiviteettia ja toimivat työmarkkinat.

Eikö olisi hienoa, jos työpaikasta uskaltaisi luopua, jos meno ei miellytä. Nuoret naiset uskaltaisivat tehdä lapsia ilman pelkoa työnsaantimahdollisuuksien menettämisestä.

Ehkä uusien poliittisten voimien nousun pelko ajaa vanhat puolueet sääntelyn purkamisen tielle.

Argentiina oli 1900-luvun alkupuolella kansalaista kohti lasketulla bruttokansantuotteella mitaten kymmenen rikkaimman maan joukossa. Nyt sen bruttokansantuote henkilöä kohti on alle kolmasosa Suomen arvosta. Luokkaviha on mahtava poliittinen voima. Peronistien harjoittama komentotalous on ollut tuhoisaa. Argentiinan viimeaikainen kehitys on osittanut, kuinka vaikeaa inflaatio- ja velkakierteestä on pyristellä eroon.

Toisaalta Ruotsin valtio on onnistunut supistamaan velkasuhdettaan bruttokansantuotteesta 1990-luvun alun 67 prosentin huipusta tämän päivän runsaaseen 30 prosenttiin.

Tämä on meillekin mahdollista. Olemmeko valmiita sen edellyttämiin toimiin?

Merenkurkun kiinteä yhteys parantaisi Suomen kilpailukykyä ja vahvistaisi siteitä muuhun Pohjolaan. Se toisi meille uutta työtä, toimeentuloa ja turvallisuutta.